

PRANGER-ROSIER INSTALLATIES

FAMILIEBEDRIJF LEVERT MODERNE GEBOUWTECHNIEK

Er zijn weinig branches waar de noodzaak om te vernieuwen zo sterk gevoeld wordt als in de installatietechniek. Duurzaamheid en de energietransitie vragen niet alleen veel kennis van nieuwe technieken, maar ook nieuwe manieren van werken. Dat geldt niet alleen voor nieuwe bronnen en dragers van energie, maar bijvoorbeeld ook voor het managen van afvalstromen om circulair te kunnen bouwen. Naast nieuwe technieken spelen ook nieuwe technologieën een grote rol. Er is steeds meer mogelijk in het verzamelen van digitale informatie over wat een installatie doet in relatie met het gebouw en de gebruikers.

De grootste uitdaging voor de installatiebranche is echter niet technisch, maar ligt in het vinden van voldoende mensen voor de energietransitie. Pranger-Rosier Installaties investeert daarom veel in opleidingen, in eigen huis, met de onderwijsinstellingen en via zij-instroomtrajecten met brancheleden.

Met 250 medewerkers en vier vestigingen is Pranger-Rosier het grootste zelfstandige installatiebedrijf in Noord-Nederland. 'Wij hebben veel verschillende klanten. Daarmee ontwikkelen we brede kennis, die we vervolgens weer kunnen inzetten voor al onze klanten', verklaart algemeen directeur Marc Mulder. Het bedrijf

is zowel in de utiliteitsbouw en de industrie als op de particuliere markt actief. Het mag zowel bedrijven als scholen, zorgcentra, zakelijke dienstverleners als overheidsorganisaties tot zijn opdrachtgevers rekenen.

Duurzaamheid en circulariteit zijn geen separate dienst meer, maar zijn verweven in de werkwijze. Niet alleen omdat het de klant geld bespaart, maar ook vanuit de verantwoordelijkheid die Pranger-Rosier voelt voor het bijdragen aan oplossingen voor de klimaatverandering. 'Wij willen geen concessies doen aan onze duurzame ambities. Daarin hebben we een bewuste keuze gemaakt. De energietransitie is voor ons de belangrijkste ontwikkeling op dit moment. De technieken om die transitie te maken zijn er. Nu gaat het erom de juiste technieken op de juiste plek toe te passen om het gewenste energiegebruik en comfortniveau te realiseren en exploiteren.'

In de praktijk vraagt dat vaak een combinatie van meerdere technieken. 'De diversiteit neemt enorm toe. We gaan steeds meer naar een mix van technieken, bijvoorbeeld warmteterugwinning, behoeftegestuurde ventilatie en opwekking met warmtepompen die warmte onttrekken aan de bodem, buitenlucht of het

oppervlaktewater. De energie die nodig is voor de pompen wordt met zonnepanelen gewonnen.' Lastig daarbij is volgens Mulder nog altijd de opslag van energie. Bestaande systemen zijn te duur en hebben slechte rendementen. Daarom is het ook van groot belang om gebruik en opwekking zo veel mogelijk aan elkaar te koppelen, waardoor de opgewekte energie direct kan worden gebruikt.

Ook op dat gebied is steeds meer mogelijk, met slimme apparaten die communiceren met het gebouw. 'ICT gaat een heel grote rol spelen', voorspelt Mulder. 'Gebouwbeheersystemen kunnen steeds meer informatie uit een gebouw trekken. Wanneer je die informatie goed managet, heb je een schat aan kennis voor het verbeteren van de energieprestatie, het optimaliseren van het onderhoud en het voorkomen van storingen.'

Circulair installeren

Een belangrijke ontwikkeling is circulair bouwen en beheren. Volgens Marten Jan Post, directeur van de vestiging in Dokkum, is Pranger-Rosier Installaties hier al druk mee. 'In 2050 moet de hele economie circulair zijn, dat betekent dat de bouw geen restmaterialen meer mag opleveren. Dat proberen wij al zo veel

mogelijk te benaderen. Grondstoffen raken gewoon op. We moeten wel naar alternatieven kijken. Het is nog geen 2050, maar het is wel belangrijk om nu de goede dingen te doen.'

Post ziet steeds meer bedrijven opkomen die componenten van installaties reviseren, waarna ze weer - met garantie - kunnen worden toegepast. 'Belangrijk is dat we nu gaan nadenken over het gebruik van materialen die in de toekomst niet meer gerecycled hoeven worden. Het streven is dat grondstoffen minimaal dezelfde waarde houden en waar mogelijk zelfs worden geüpycled. We moeten de uitdagingen niet zoeken in wat we hebben, maar in wat we kunnen veranderen.'

Bepaalde materialen kunnen vanuit het oogpunt van circulair bouwen niet meer worden gebruikt. Biobased alternatieven kunnen hierin een rol spelen, maar ook de wijze van installeren is volgens Post van belang. 'Drie jaar geleden hebben wij een circulaire school opgeleverd. Hierbij hebben

we zo veel mogelijk toegepast wat nu al mogelijk is in de circulaire economie. Daarin hebben we bewust modulair gebouwd, omdat de kansen dat bijvoorbeeld kleine verwarmingsunits kunnen worden hergebruikt groter is dan één grote unit. Ook storten we installaties niet meer in vloeren en wanden, omdat dat hergebruik bemoeilijkt.' De overheid en het onderwijs vragen vaak al om circulaire installaties. Post gaat ervan uit dat zij als *launching customer* het pad zullen effenen. 'Als de vraag toeneemt, komt het aanbod ook.'

